

Noordzee, Skagerrak; 58°00.469'N 9°49.379'E, blok: 45F9; diepte: 150 m; 21.i.2009.

Dankwoord

Voor het verzamelen en sturen van materiaal danken wij het National Board of Fisheries, Sweden' en Barbara Bland. Voor suggesties en verbeteringen danken we Frank Wesselingh.

Literatuur

- BOER, P., 1971. Het voorkomen van inktvissen langs de Nederlandse kust. — Het Zeepaard, 31(4): 65-77.
- ENTROP, B., 1959. Schelpen vinden en herkennen. Thieme, Zutphen, 1-324.
- GUERRA, A., 1992. Mollusca, Cephalopoda. In: Ramos, M.A. et al (eds), Fauna Ibérica 1. CSIC. Madrid, 1-327.
- HOEK, P.P.C., 1893. Aanteekeningen over de Cephalopoden, aanwezig in de verzameling van het zoologische Station Den Helder. — Tijdschrift de Nederlandse Dierkundige Vereniging, serie 2, vol. 4: 57-65.
- GRIMPE, G., 1925. Zur Kenntnis der Cephalopodenfauna der Nordsee. — Wissenschaftliche Meeresuntersuchungen, 16: 1-122.
- JAECKEL, S.G.A., 1958. Cephalopoden. Tierwelt der Nord- und Ostsee, 37: 1-246.
- LACOURT, A.W. & P.H.M. HUWAE, 1981. De inktvissen (Cephalopoda) van de Nederlandse Kust. Wetenschappelijke Mededelingen KNNV, 145: 1-32.
- NAEF, A., 1912. Teuthologische Notizen, 2. Die Gattungen der Sepioliden. Zoologischer Anzeiger, 39: 244-248.
- NAEF, A., 1912. Teuthologische Notizen, 3. Die arten der Gattungen *Sepiolo* und *Sepietta*. Zoologischer Anzeiger, 39: 262-271.
- NAEF, A., 1916. Ueber neue Sepioliden aus dem Golf von Neapel. — Pubblicazioni della Stazione Zoologica di Napoli, 1, 2: 1-10.
- PFEFFER, G., 1908. Cephalopoden. In: Brandt & Apstein, Nordisches Plankton ix: 1-116, 120 figs, Kiel.
- REGTEREN ALTENA, C.O. van, 1937. Bijdrage tot de kennis der fossiele en Recente Mollusken, die op de nederlandsche stranden aanspoelen, en hunner verspreiding. Thesis, Rotterdam: i-xii, 1-184, 12 plts.

Ook scholekster breekt oesterrecord

Gerhard C. Cadée

De opmars van de Japanse oester in Nederland is niet onopgemerkt gebleven. Ook vogels als zilvermeeuw en scholekster reageerden er op. In 2001 schreef ik over mijn eerste waarneming op Texel van een scholekster die een Japanse oester consumeerde (Cadée, 2001). In 2007 bleken opeens meer scholeksters de Japanse oester op hun menu te hebben gezet (Cadée, 2008a). Het is mij nooit duidelijk geworden waarom ze daar weer mee zijn opgehouden. Soms denk ik dat het feit dat zilvermeeuwen toen ook weer actiever werden en sindsdien gebleven zijn, daarvan de oorzaak is. Scholeksters consumeerden alleen losse oesters die langs de waterlijn lagen en daar zolang hadden gelegen dat hun sluitspiieren niet meer goed werkten en de kleppen gingen 'gapen'. Dat is het moment waarop de scholekster zijn snavel tussen de kleppen kan wringen en bij het schelpvlees kan komen. Vaak blijft de oesterschelp heel, of slechts een klein afgebroken stukje langs de schelprand toont dat hij door een scholekster is opgegeten. Zilvermeeuwen zijn handiger in het breken van grote schelpdieren: zij laten ze van enige hoogte vallen (Cadée, 2008b). Dat heeft tot gevolg dat het fietspad langs de waddendijk op Texel bezaaid raakt met kapotte oesters én regelmatig door de dijkonderhouder ten behoeve van de fietsers wordt schoongeveegd! Zouden zilvermeeuwen niet genoeg oesters overlaten voor de scholeksters en ze opeten voordat ze lang genoeg aan de hoogwaterlijn liggen om te gaan 'gapen' en beschikbaar komen voor de scholeksters?

Slechts af en toe zie ik nu nog een scholekster een oester eten. Ze hebben het kunstje dus niet verleerd en scholeksters kunnen oud worden, wel 20 tot 30 jaar zoals uit ringgegevens bekend is (Glutz von Blotzheim, 1975). Meestal blijf ik even kijken en bestudeer de oester na afloop. Zo ook op 12 januari 2012. Dit maal was de scholekster bezig met een inderdaad gapende grote oester. Ik heb hem/haar even bij de maaltijd gestoord en een foto van de schelp gemaakt. Enkele uren later,

toen ik weer langs de plaats fietste, zocht ik de nu geheel leeg gegeten oester op (te herkennen van de foto) en nam hem mee naar huis. Daar opgemeten bleek hij 12,3 cm lang, dat is duidelijk groter dan de grootste die ik in 2008 mat, die was 9,2 cm lang. De lengte varieerde toen van 2,8 – 9,2 cm en het gemiddelde was 6,3 cm. Hiermee heeft dus na de zilvermeeuw (Cadée, 2012) ook de scholekster een record gebroken. Zouden zij ook trainen voor de Olympische spelen van dit jaar?

Literatuur

- CADÉE, G.C., 2001. Scholekster eet Japanse oester (*Crassostrea gigas*). — Spirula, 323: 113-114.
- CADÉE, G.C., 2008a. Oystercatchers *Haematopus ostragalus* catching Pacific oyster *Crassostrea gigas*. — Basteria, 72: 25-31.
- CADÉE, G.C., 2008b. Herring gulls feeding again on Pacific oysters *Crassostrea gigas* in the Dutch Wadden Sea near Texel. — Basteria 72: 33-36.
- CADÉE, G.C., 2012. Zilvermeeuw vestigt nieuw record. — Spirula (in press).
- GLUTZ VON BLOTZHEIM, U.N., 1975. Haematopidae. — Handbuch der Vögel Mitteleuropas. Bd 6: 25-91.

Adres van de auteur:

Kon. NIOZ, Postbus 59
1790 AB den Burg
gerhard.cadee@nioz.nl

De geconsumeerde Japanse oester aan de voet van de Waddendijk Texel, 12 januari 2012